

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia ehdotetaan korotettavaksi siten, että kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,52 vuonna 2016 ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,48 prosenttia.

Veroperustemuutoksista johtuvaa kunnallisverojen 262 miljoonan euron nettomääräistä vähennystä vastaavasti ehdotetaan lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 48,14 eurolla asukasta kohden.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan perustuen vuosina 2016—2019 toteutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotusten jäädytys.

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA JA NYKYTILAN ARVIOINTI.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	4
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	5
3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan.....	7
3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	7
4 ASIAN VALMISTELU.....	7
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	8
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	8
2 VOIMAANTULO.....	9
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	9
LAKIEHDOTUS.....	10
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.....	10
LIITE.....	12
RINNAKKAISTEKSTI.....	12
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.....	12

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja nykytilan arviointi

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:ssä säädetään niistä valtionosuustehtävistä, joiden käyttökustannuksiin myönnetään lain perusteella valtionosuutta. Valtionosuutta myönnetään lain 1 §:n 1 momentin 25 kohdan mukaan kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011) säädettyihin tehtäviin. Kuluttajaturvallisuusvalvonta ehdotetaan siirrettäväksi valtion hoidettavaksi vuoden 2016 alusta lukien ja kuluttajaturvallisuusvalvontaa koskeva 1 §:n 1 momentin 25 kohta on kumottava tästä laista.

Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuuksissa

Veroperustemuutoksia on kompensoitu kunnille osana valtionosuusjärjestelmää. Vuosina 2003—2009 veromenetyksiä kompensoitiin valtionosuusjärjestelmässä nostamalla sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia. Kuntakohtaisesti valtionosuuksien korotus oli asukaskohtaisesti tasasuuruinen. Vuosina 2010—2015 veromenetykset on kompensoitu kunnan peruspalvelujen valtionosuutta asukaskohtaisesti korottamalla. Muutokset on tehty kuitenkin siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten vaikutuksesta. Muutokset on tasattu kuntien kesken.

Määräaikaisten valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:ssä säädetään määräaikaista valtionosuuteen kohdistuvista vähennyksistä ja lisäyksistä. Vuoden 2015 osalta valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi vähennetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 0,88 euroa asukasta kohden. Valtio ja kunnat ovat osallistuneet kehittämishankkeiden rahoitukseen molemmat puoliksi. Valtion talousarviossa esitetään edelleen pienennettäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennettävää osuutta liittyen kuntien yhteisiin tietojärjestelmähankkeiden rahoitukseen.

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnoista säätäminen

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushintojen asetuksenantovaltuudesta säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 54 §:n 1 momentissa. Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, mitä otetaan huomioon perushintaa säädettäessä. Pykälän 2 momentin 3-kohdan mukaan varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden toteutuneen kustannustason muutoksen ja mainitulle vuodelle arvioidun kustannustason hintaindeksin mukaisen muutoksen erotus otetaan huomioon hintaindeksiä säädettäessä. Vuoden 2015 alusta voimaan tulleen valtionosuusuudistuksen yhteydessä lakia muutettiin siten, että valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain. Vuosittaisten tarkistusten myötä 54 §:n 2 momentin 3 kohta on käynyt tarpeettomaksi.

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Valtionosuustehtävistä aiheutuvat laskennalliset kustannukset ja määräytymisperusteet jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus vuodelle 2015 on 25,44 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus on 74,56 prosenttia. Valtionosuusprosentti määrittelee valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa peruspalveluiden rahoituksessa koko maan tasolla eikä yksittäisten kuntien saamaa valtionosuutta. Omarahoitusosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan 55 §:n 2 momentin mukaan vuodesta 2016 lukien uusissa ja laajentuvissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista.

Kustannustason muutos

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 2 momentin mukaan kustannustason muutos määräytyy hintaindeksin mukaisesti. Hintaindeksi perustuu sosiaali- ja terveyden huollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen käyttömenoilla painotettuun kustannustason muutokseen. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan perustuen vuosina 2016—2019 toteutetaan indeksikorotusten jäädytykset. Lakiin on lisättävä asiaa koskeva säännös.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,08 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2016 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,52. Vastaavasti kuntien omarahoitusosuus olisi 74,48 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista. Valtionosuusprosentissa on otettu huomioon edellisen hallituksen päättämät sopeuttamistoimet, kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus sekä uusien ja laajenevien tehtävien aiheuttamat vaikutukset.

Valtionosuusprosentin muutoksessa otetaan huomioon vähennyksenä 0,15 prosenttiyksikköä liittyen valtionosuuden edellisen hallituksen päättämään 40 miljoonan euron leikkaukseen. Muutoksessa otetaan huomioon lisäyksenä 0,03 prosenttiyksikköä liittyen pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaisten uudistusten toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 prosenttia. Muutoksessa on myös otettu lisäyksenä huomioon 0,2 prosenttiyksikköä liittyen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistukseen.

Vuonna 2016 kunnallisveroperusteisiin tehtävät muutokset esitetään huomioitavaksi peruspalvelujen valtionosuudessa. Nettomääräisesti verotulot vähenevät 262 miljoonaa euroa, joka kompensoidaan kunnille lisäämällä peruspalvelujen valtionosuutta 48,14 euroa asukasta kohti. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu. Näin jatketaan aikaisempaa menettelyä.

Valtionosuuden mitoituksessa on lisäksi otettava huomioon hallitusohjelmaan perustuva indeksijäädytys vuosille 2016—2019, jonka vaikutus on 34 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2015 kustannustasoon. Indeksijäädytys toteutetaan siten, että indeksikorotuksen mukainen valtionosuuden lisäys vähennetään kunnittain asukaskohtaisesti. Näin kuntien valtionosuudet eivät kasva indeksikorotuksen johdosta. Lisäksi valtionosuuden mitoituksessa otetaan huomioon asukasluvun muutos sekä hallitusohjelman mukaiset muut muutokset kuten lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu sekä muut säädösmuutokset. Viitatus säädösmuutokset koskevat valtion talousarvion yhteydessä annettavaksi tarkoitettuja hallituksen esityksiä varhaiskasvatustlain (36/1973) muuttamisesta, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) sekä tuoteturvallisuudesta annetun lain (920/2011) muuttamisesta.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Lain soveltamisala – uudet ja laajenevat tehtävät

Valtionosuusprosentin korottaminen 0,03 prosenttiyksiköllä liittyy uusiin ja laajeneviin tehtäviin lastensuojelun ja lapsiperheiden kotiavun kehittämiseen siten, että valtionosuus on 100 prosenttia. Tämän johdosta peruspalvelujen valtionosuutta on korotettu noin 7,5 miljoonalla eurolla.

Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuudessa

Verolainsäädännössä tehtävien veroperustemuutosten johdosta kuntien kunnallisveron tuotto vähenee yhteensä 262 miljoonalla eurolla. Tämän johdosta ehdotetaan vastaavasti lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 48,14 euroa asukasta kohden. Laskelmissa on oletettu, että keskimääräinen kuntien tuloveroprosentti pysyy vuoden 2015 tasolla.

Kunnallisveron tuoton muutokset nettona koostuvat alla olevassa taulukossa yksilöidyistä eristä.

Veroperustemuutosten vaikutus kunnallisveron tuottoon vuositasolla 2016 (1000 €):

Avainhenkilölain muutos	- 13 000 000
Asteikkotarkistus, josta	- 49 000 000
- tuloveroasteikon muutos	- 16 000 000
- perusvähennys	- 20 000 000
- työtulovähennys	- 13 000 000
Lahjoitusvähennyksen jatkaminen	- 1 000 000
Työtulovähennys	- 218 000 000
Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen	+ 14 000 000
Merityötulovähennys	+ 5 000 000
Yhteensä	- 262 000 000

Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten takia.

Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Valtio ja kunnat osallistuvat yhteisten informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoitukseen aiemmalla tavalla siten, että molemmat osallistuvat hankkeisiin 50 prosentin osuudella. Vuonna 2016 kuntien rahoitusosuutta ehdotetaan vähennettäväksi 2,9 miljoonalla eurolla liittyen kuntien informaatioteknologia kehittämishankkeiden rahoitukseen. Vastaavasti kunnan

HE 37/2015 vp

peruspalvelujen valtionosuutta ehdotetaan edelleen vähennettäväksi 0,54 eurolla asukasta kohden.

Pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukainen indeksitason jäädytys vuosina 2016—2019 ehdotetaan toteutettavaksi siten, että valtionosuutta vähennetään 34 miljoonan indeksikorotusta vastaavalla määrällä kunnittain asukaskohtaisesti. Vähennyksen määrä olisi 6,32 euroa asukasta kohden.

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Valtionosuusprosentissa on otettu huomioon aiempien kehyspäätösten mukainen valtionosuuden 40 miljoonan euron vähennys vuoteen 2015 verrattuna. Tämä toteutetaan alentamalla valtionosuusprosenttia 0,15 prosenttiyksiköllä.

Edellä kuvatusta uusista ja laajenevista valtionosuustehtävistä aiheutuvasta 10 miljoonan euron lisäyksestä on otettu 7,5 miljoonaa euroa huomioon valtionosuusprosentin korotuksessa. Uusien ja laajenevien tehtävien korotusvaikutus valtionosuusprosenttiin on 0,03 prosenttiyksikköä. Lisäksi valtionosuusprosentin määräytymiseen vaikuttaa valtion ja kuntien välinen kustannusten jaon tarkistus 0,2 prosenttiyksikköä valtionosuusprosenttia korottavasti.

Valtionosuusprosentin määräytymiseen vaikuttavien muutosten lisäksi voimassa olevasta lainsäädännöstä ja kehyspäätöksestä aiheutuu kunnan peruspalvelujen valtionosuusmomentin määrärahan mitoitukseen useita muutoksia. Määrärahan mitoitukseen kohdistuvat muutokset vuoden 2016 talousarvioesityksessä ovat kootusti seuraavat:

Muutos	Valtionosuus, milj. euroa
Aikuisten hammashuollon säästötoimet	-1,4
Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen	-12,9
Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos	+ 55,3
Edellisen hallituksen päättämä valtionosuuden vähennys	-40,0
Itsemääräämisoikeuslainsäädännön toimeenpano	-1,5
Kirjastojen perustamiskustannusten siirto	+3,5
Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muutos	+0,8
Kuluttajaturvallisuusvalvonnan siirto Tukesille	-0,9
Lastensuojelu ja lapsiperheiden kotiapu	+10,0
Muut muutokset	-3,95
Lasten ja kasvattajien määrän suhteen muutos yli 3v päivähoidossa	-6,5
Määrärahan palautus momentilta 28.90.20	+1,85
Määrärahan palautus momentilta 29.01.02	+0,1
Oppilaitosten perustamiskustannusten valtionavustukset	+0,2
Päivystysjärjestelmän uudistaminen	-1,0
Subjekttiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen	-6,6
Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus	+269,1
Veroperustemuutokset	+262,0
Yhteensä	+528,1

3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan

Vuonna 2016 valtionosuudet lisääntyvät 6,2 prosenttia vuoden 2015 tasoon verrattuna. Suurin osa lisäyksestä johtuu valtion ja kuntien välisestä kustannusten jaon tarkistuksesta sekä kuntien verotulovähennysten kompensatiosta. Lisäyksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan.

3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia viranomaisten toimintaan tai organisaatioon.

4 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osastolla yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Esityksestä on neuvoteltu Suomen Kuntaliiton kanssa. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Kuntien peruspalvelujen määrärahan mitoittamiseen liittyy laki varhaiskasvatuslain (36/1973) muuttamisesta, laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) muuttamisesta sekä laki kuluttajaturvallisuudesta annetun lain (920/2011) muuttamisesta.

Veroperustemuutoksista aiheutuva valtionosuuksien lisäys liittyy hallituksen esitykseen eduskunnalle vuoden 2016 tuloveroasteikkolaiksi sekä laeiksi eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Tässä esityksessä ehdotettua lakia ei voida hyväksyä ja vahvistaa, ellei edellä mainittuja lakeja ole vahvistettu.

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän 1 momentin 25 kohta ehdotetaan kumottavaksi, sillä kuluttajaturvallisuuslain mukaiset tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi valtion hoidettavaksi vuoden 2016 alusta lukien. Koska kuluttajaturvallisuuslain mukaiset tehtävät eivät ole enää kunnan tehtäviä, on asiaa koskeva säännös kumottava laista.

35 §. *Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuoden 2016 verotuksessa toteutettavista nettomäärältään 262 miljoonan euron veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti kuntien valtionosuutta lisätään 48,14 euroa asukasta kohden.

36 §. *Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtion ja kuntien yhteisten tietojärjestelmähankkeiden rahoittamiseksi valtionosuudesta tehtävä asukaskohtainen vähennys supistuisi 0,54 euroon asukasta kohden nykyisestä 0,88 eurosta.

Voimassa olevan 36 pykälän 1 momentin mukaan valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi vähennetään vuosittain vuosina 2015—2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 0,88 euroa asukasta kohden eli 4,8 miljoonaa euroa. Valtio ja kunnat ovat osallistuneet kehittämishankkeiden rahoitukseen molemmat puoliksi. Informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoitukseen liittyen esitetään valtion talousarvioesityksessä edelleen pienennettäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 1,9 miljoonalla eurolla. Peruspalvelujen valtionosuuden vähennykseksi esitetään 0,54 euroa asukasta kohti vuonna 2016.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi siitä lailla (1510/2011) kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti. Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan tehtäväksi indeksikorotuksen jäädytys, jonka vaikutus vuonna 2016 on 34 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2015 tasoon. Indeksijäädytys ehdotetaan toteutettavaksi siten, että indeksikorotuksen mukainen valtionosuuden lisäys vähennetään kunnittain asukaskohtaisesti. Asukaskohtaisen vähennyksen määräksi ehdotetaan 6,32 euroa asukasta kohden.

54 §. *Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnoista säättäminen.* Pykälän 1 momentin mukaan asetuksella säädetään vuosittain seuraavaa varainhoitovuotta varten tarkoitetut peruspalveluiden laskennalliset kustannukset, sairastavuus-, työttömyys- ja vieraskielisyysasukastiheys ja koulutustaustakerroin, kaksikielisyyden ja saaristoisuuden laskennalliset kustannukset sekä perushinnat. Pykälän 2 momentissa säädetään, mitä perushintaa laskettaessa otetaan huomioon. Momentin 3 kohdan mukaan perushintaa säädettäessä otetaan huomioon varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden toteutuneen kustannustason muutoksen ja 2 kohdan mukaisesti mainitulle vuodelle tehdyn arvion erotus.

Pykälän 2 momentin 3 kohdan säännös ehdotetaan kumottavaksi. Valtionosuusindeksin laskentaa yksinkertaistettaisiin siten, että indeksikorotukseen käytettäisiin vain peruspalvelujen hintaindeksin muutoksen ennustetta. Varainhoitovuotta edeltäneen vuoden toteutuneen ja arvioidun kustannustason muutoksen välistä erotusta ei otettaisi korjaustekijänä huomioon.

Vuoden 2015 alussa voimaan tulleen valtionosuusuudistuksen myötä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain. Tämän vuoksi pykälän 2 momentin 3 kohta

on käynyt tarpeettomaksi. Muutoksella ei olisi kuntatalouden näkökulmasta erityisiä vaikutuksia.

55 §. *Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2016 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,52 ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,48 prosenttia. Vuoteen 2015 verrattuna valtionosuusprosentti nousisi 0,08 prosenttiyksiköllä.

Valtionosuusprosentissa on otettu vähennyksenä huomioon 0,15 prosenttiyksikköä liittyen edellisen hallituksen päättämään valtionosuuden 40 miljoonan euron leikkaukseen ja lisäksi 0,03 prosenttiyksikköä liittyen hallitusohjelman mukaisten uudistusten toteuttamiseen siten, että valtionosuus 100 prosenttia ja 0,2 prosenttiyksikköä liittyen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistukseen.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2016 alusta.

Lain 54 §:n 2 momentin muutosta ehdotetaan kuitenkin sovellettavaksi vasta vuoden 2017 alusta.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,08 prosenttiyksiköllä. Hallitusohjelmaan perustuva määräaikainen indeksijäädytys vuosille 2016—2019 toteutetaan tasasuuruisena asukaskohtaisena vähennyksenä 6,32 euroa asukasta kohden kaikissa kunnissa. Näin toteutettuna kunnat ovat vähennyksen suhteen tasa-arvoisia riippumatta kunnan peruspalvelujen valtionosuuden määrästä. Esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia rahoitusperiaatteen toteutumiseen eikä perustuslain 121 §:ssä suojattuun kunnan verotusoikeuteen ja oikeuteen päättää omasta taloudestaan.

Edellä olevan perusteella hallitus katsoo, että lakiesitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:n 1 momentin 25 kohta ja 54 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 1 momentin 25 kohta laissa 982/2012,

muutetaan 35 §, 36 §:n 1 momentti sekä 55 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1406/2014, sekä

lisätään 36 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1510/2011, 1188/2013, 676/2014 ja 1406/2014, siitä lailla 1510/2011 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti seuraavasti:

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2016 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 48,14 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 48,14 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 48,14 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 48,14 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 48,14 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2014 verotustietoja ja vuoden 2015 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2014 ja 2015 vaihteessa.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2015—2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain 0,54 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi.

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä 6,32 euroa asukasta kohden.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,52 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitusosuus on 74,48 prosenttia.

HE 37/2015 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kumottua 54 §:n 2 momentin 3 kohtaa sovelletaan kuitenkin vuonna 2016 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Vuosina 2010—2013 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuviin verotulomenetyksen korvaukseen kunnille sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2015

Pääministerin sijainen, ulkoasiainministeri

Timo Soini

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Laki**kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:n 1 momentin 25 kohta ja 54 §:n 2 momentin 3 kohta, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 1 momentin 25 kohta laissa 982/2012,
muutetaan 35 §, 36 §:n 1 momentti sekä 55 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1406/2014, sekä
lisätään 36 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1510/2011, 1188/2013, 676/2014 ja 1406/2014, siitä lailla 1510/2011 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (valtionosuustehtävä), joista säädetään:

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (valtionosuustehtävä), joista säädetään:

 25) *kuluttajaturvallisuuslaissa*;

 (kumotaan 1 mom. 25 kohta)

35 §

35 §

*Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa**Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa*

Vuoden 2015 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 24,16 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitettun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 24,16 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 24,16 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 24,16 euroa asukasta kohden, vähenne-

Vuoden 2016 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 48,14 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitettun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 48,14 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 48,14 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 48,14 euroa asukasta kohden, vähenne-

Voimassa oleva laki

tään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 24,16 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2013 verotustietoja ja vuoden 2014 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2013 ja 2014 vaihteessa

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2015–2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain 0,88 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi.

54 §

Valtionosuusperusteista säättäminen

Perushintaa säädettäessä otetaan huomioon:

3) varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltäneen vuoden toteutuneen kustannustason muutoksen ja 2 kohdan mukaisesti mainitulle vuodelle tehdyn arvion erotus; sekä

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,44 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitusosuus

Ehdotus

tään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 48,14 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2014 verotustietoja ja vuoden 2015 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2014 ja 2015 vaihteessa.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2015—2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain 0,54 euroa asukasta kohden valtion ja kuntien informaatioteknologian kehittämishankkeiden rahoittamiseksi.

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä 6,32 euroa asukasta kohden.

54 §

Valtionosuusperusteista säättäminen

Perushintaa säädettäessä otetaan huomioon:

(kumotaan 2 mom. 3 kohta)

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,52 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitusosuus

HE 37/2015 vp

Voimassa oleva laki

on 74,56 prosenttia.

Ehdotus

on 74,48 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kumottua 54 §:n 2 momentin 3 kohtaa sovelletaan kuitenkin vuonna 2016 sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa.

Vuosina 2010—2013 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuviin verotulomenetysten korvaukseen kunnille sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.